

Guía Docente

Datos Identificativos					2021/22
Asignatura (*)	Necesidades específicas de apoio educativo e adaptacións curriculares		Código	652511211	
Titulación	Mestrado Universitario en Psicopedagogía				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	4.5	
Idioma	Galego				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Pedagogía e Didáctica				
Coordinación	Nuñez Mayan, María Teresa		Correo electrónico	teresa.nunez.mayan@udc.es	
Profesorado	Castro Rodríguez, Mª Montserrat		Correo electrónico	maria.castror@udc.es	
	Nuñez Mayan, María Teresa			teresa.nunez.mayan@udc.es	
Web					
Descrición xeral	Esta materia pretende axudar a entender as particularidades e a maneira de enfrentarse á aprendizaxe das persoas con necesidades específicas e analizar as implicacións derivadas das distintas formas de diversidade para unha escola inclusiva. Trátase de chegar a ser quen de desen?ar propostas de intervencio?n psicopedagógicas orientadas a mellorar a participacio?n, a aprendizaxee e o éxito de todo o alumnado sen discriminación por capacidades ou rendimento.				
Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos Non hai 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen Todas *Metodoloxías docentes que se modifican O seminario pasa a ser virtual, apoiado no uso de Teams 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado Correo electrónico: responderáse en horario de titorías Moodle da materia: subiranse semanalmente os materiais precisos para o desenvolvemento da materia. Teams: Desenvolverase unha sesión semanal dentro do horario reservado para a materia 4. Modificacións na avaliación *Observacións de avaliación: A porcentaxe da avaliación outorgada á participación no seminario, pode outorgárselle á proba de ensaio, en función de tempo no que se poida impartir a docencia presencial 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía Mantense a proposta na Guía xeral				

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A4	Capacidade para coordinar, facilitar e impulsar a utilización de medios e recursos didácticos e multimedia favorecedores de atención á diversidade
A5	Planificar a intervención educativa en diferentes contextos, identificando e interpretando as dificultades e trastornos que poidan xurdir no proceso de ensino-aprendizaxe.
A7	Potenciar a xustiza curricular mediante o uso de estratexias didácticas respectuosas coa diversidade social, cultural e ambiental, analizando criticamente a experiencia histórica de exclusión educativa, e elaborando as adaptacións do currículo que garantan unha perspectiva inclusiva da educación
A8	Deseñar, implementar e avaliar prácticas educativas, programas e servizos que dean resposta ás necesidades das persoas, organizacións e colectivos específicos, promovendo a presenza, participación e éxito de todo o alumnado en contornos educativos e sociolaborais.
A9	Desenvolver estratexias, técnicas e recursos para a prevención, detección e avaliación de necesidades específicas de atención educativa
B2	Aprender a aprender
B3	Capacidade de resolución de problemas
B4	Capacidade de aplicar coñecementos na práctica psicopedagóxica
B10	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
A5	Planificar a intervención educativa en diferentes contextos, identificando e interpretando as dificultades e trastornos que poidan xurdir no proceso de ensino-aprendizaxe.	AP5	
	Capacidade para coordinar, facilitar e impulsar a utilización de medios e recursos didácticos e multimedia favorecedores de atención á diversidade	AP4	
	Potenciar a xustiza curricular mediante o uso de estratexias didácticas respectuosas coa diversidade social, cultural e ambiental, analizando criticamente a experiencia histórica de exclusión educativa, e elaborando as adaptacións do currículo que garantan unha perspectiva inclusiva da educación	AP7	
	Deseñar, implementar e avaliar prácticas educativas, programas e servizos que dean resposta ás necesidades das persoas, organizacións e colectivos específicos, promovendo a presenza, participación e éxito de todo o alumnado en contornos educativos e sociolaborais.	AP8	
	Desenvolver estratexias, técnicas e recursos para a prevención, detección e avaliación de necesidades específicas de atención educativa	AP9	
B4	Capacidade de aplicar coñecementos na práctica psicopedagóxica		BM4
	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común		CM4
	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse		CM6
	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.		BM10
	Aprender a aprender		BM2
	Capacidade de resolución de problemas		BM3

Contidos	
Temas	Subtemas

Psicopedagogía e Diversidade	A intervención Psicopedagóxica para unha escola que reconece a diversidade Modelo experto e modelo colaborativo na intervención Psicopedagóxica. Estructura da Orientación Psicopedagóxica: Equipos Específicos e Departamentos de Orientación. Composición. Organización. Funcións.
Necesidades Específicas de Apoio Educativo asociadas á discapacidade intelectual, física e psíquica na práctica psicopedagóxica. Análise a partir da realidade do noso entorno educativo.	Detección, avaliación e deseño da intervención psicopedagóxica nun contexto inclusivo
Necesidades Específicas de Apoio educativo asociadas a factores sociais, ambientais y culturais na práctica psicopedagóxica. Análise a partir da realidade do noso entorno educativo.	Detección, avaliación e deseño da intervención psicopedagóxica nun contexto inclusivo
Apoio Educativo para unha escola inclusiva	Modelos de Apoio Organización da Intervención Psicopedagóxica
Adaptacións do Curriculum para a resposta á diversidade.	As adaptacións: Do individual ao institucional A adaptación curricular como unha práctica colaborativa Medidas ordinarias Medidas extarordinarias Deseño, avaliación e seguimento

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	B2 C4 C6	2	0	2
Presentación oral	A4 A7 A9	4	0	4
Discusión dirixida	B3 B4 C4 C6	6	6	12
Estudo de casos	A5 A8 B10	4	5	9
Portafolios do alumno	B2 B3 B4 B10 C6	0	30	30
Seminario	A7 A8 B2 B3 B4	13.5	10	23.5
Lecturas	A7 A8 A9 B2	0	30	30
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Terán por obxecto indagar sobre os coñecementos previos e a motivación do alumnado sobre a temática de cada unidade ou bloque temático
Presentación oral	Dos conceptos chave de cada bloque temático e unidade . Da estrutura e organización dos contidos esenciais. Dos casos, informes e textos sobre os que se desenvolverá o traballo grupal e individual.
Discusión dirixida	Tomando como base as lecturas indicadas no seminario, os casos prácticos estudados ou as indagacións que o alumnado realiza sobre as temáticas previamente fixadas, levarase a cabo unha discusión dirixida que ten como fin construír unha aprendizaxe significativa na que o alumnado revise, cuestione e contraste e faga seu o coñecemento.
Estudo de casos	Os estudo de casos de alumnado que presenta Necesidades Específicas de Apoio Educativo, servirá como elemento para relacionar o coñecemento teórico e práctico sobre a problemática da inclusión educativa. Permite analizar aspectos de avaliación diagnóstica e detección, tratamento individualizado e adaptacións do curriculum tanto desde unha perspectiva individual como institucional.
Portafolios do alumno	Nel recolleráanse as actividades teórico-prácticas levadas a cabo nas sesións presenciais, debidamente enriquecidas e complementadas coas lecturas persoais, así coma os estudos de caso ou calquera outra actividade levada a cabo ao longo do seminario.

Seminario	Será o núcleo principal da actividade presencial. Nas sesións presenciais potenciarase a discusión argumentada de cada tema así como a elaboración dos esquemas básicos que logo o alumnado desenvolverá máis amplamente en base ao estudo ou actividade individual e reflectirá no portafolio.
Lecturas	As lecturas máis esenciais serán facilitadas con antelación á realización de cada sesión. O alumnado orientado pola bibliografía facilitada na materia, complementará estas lecturas coas da súa elección, utilizando bases de datos de calidade contrastada. A lectura é indispensable para propiciar unha discusión informada.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos Portafolios do alumno	Tanto nas sesións de docencia presencial como nas horas destinadas á titoría prestarase ao alumnado a atención personalizada que precise. A diferenza das titulacións iniciais, previas ao mestrado, pode dar lugar a que certos alumnos/as requiriran unha atención curricular e orientación específicas en determinados temas da materia. O alumnado con recoñecemento oficial de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, deberá acudir a titorías para fixar as sesións interactivas e expositivas nas que poderá estar presente co fin de determinar os traballos substitutorios, se fose o caso.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Seminario	A7 A8 B2 B3 B4	Tomaranse en conta na avaliación a. A participación activa e informada na discusión dirixida. A aportación de materiais e análise riguroso dos mesmos. b. A análise, interpretación e elaboración de propostas de acción pedagóxica na súa abordaxe	40
Portafolios do alumno	B2 B3 B4 B10 C6	A avaliación contemplará o traballo do portafolio que se realiza na actividade presencial e non presencial: - O desenvolvemento do traballo interactivo no seminario: participación activa e informada, búsqueda e aportación de información, reflexión e creatividade. - Análise e reelaboración da información aportada. Calidade da aportación	60

Observacións avaliación

O alumnado con recoñecemento oficial de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, deberá acudir a titorías para fixar as sesións interactivas e expositivas nas que poderá estar presente co fin de determinar os traballos substitutorios, se fose o caso. Nesta titoría será informado do procedemento de avaliación que será o que resulte máis acaído en función da súa presenza/ausencia nas sesións interactivas.

Recoméndase
enviar os traballos telematicamente e, de non ser posible, non utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores.

Débese facer
un uso sustentable dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Débese ter
en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

Fontes de información

Bibliografía básica	- (). . - (). . BIBLIOGRAFÍA BÁSICA AINS COW, M.J.; BERESFORD; HARRIS, A.; HOPKINS, D.; WEST. M. (2001): Crear condiciones para la mejora del trabajo en el aula. Nancea. BARTON, L. (1998): discapacidad y sociedad. Morata. BARTON, L. (2008): Superar las barreras de la discapacidad. Morata. BRENNAN, W.K. (1.988): El currículo para niños con necesidades especiales. Siglo XXI. CARRIÓN, J.J. (2001): Integración escolar, ¿plataforma para la escuela inclusiva? Siglo XXI. ECHEITA (2006): Educación para la inclusión o educación sin exclusiones. Nancea. GARCÍA PASTOR, C (1998): Una escuela común para niños diferentes. EUB. STAINBACK, S. y W. (1999): Aulas inclusivas. Nancea. VLACHOU, A (1999): Caminos hacia una educación inclusiva. La Muralla. - Ser capaz de reconocer la diversidad como característica esencial del contexto educativo. Enmarcar las NEAE en la perspectiva de una escuela heterogénea. - Ser capaz de detectar y evaluar las NEAE y diseñar líneas de intervención educativa para dar respuesta a las mismas. - Desarrollar el conocimiento y las destrezas necesarias para asesorar al profesorado respecto a la adaptación del curriculum en todos sus niveles de concreción.
Bibliografía complementaria	BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA AINS COW, M. (1995). Necesidades especiales en el aula. Narcea. Madrid. GIL (2003): Fracaso escolar. Perspectiva internacional. Madrid. Alianza. BRENNAN, W.K. (1.988). El currículo para niños con necesidades especiales. Siglo XXI. BOOTH, T. & AINS COW, M. (2006). Index para la inclusión. Desarrollo del juego, la participación y el aprendizaje en la educación infantil. Salamanca. INICO.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*) A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías